

Κ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Πρόεδροι των Εργοληπτικών Οργανώσεων, κύριε Πρόεδρε του Τεχνικού Επιμελητηρίου, κύριε Πρόεδρε της “Διεθνούς Διαφάνειας”, κύριε Γενικό Επιθεωρητά, σεβαστέ μου φίλε καθηγητά κύριε Τάσιε, διαπιστώνω απλώς, είναι περιττό να πω: συγχαρητήρια για ακόμα μία νέα λέξη που προσθέσατε στις τόσες που έχετε δημιουργήσει στο Ελληνικό Λεξικό, διότι όποιος έψαξε στο Λεξικό για να βρει τη λέξη: Ετεροδοσοληψία, θα μπορούσα να του δώσω εγώ μία δεκάδα λέξεων που έχει δημιουργήσει ο καθηγητής κ.Θεοδόσης Τάσιος και οι οποίες δεν υπάρχουν στο Λεξικό του Μπαμπινιώτη. Ευχαριστούμε λοιπόν, ακόμα και για την προσθήκη της νέας λέξεως.

Προσωπικά θεωρώ ότι το θέμα είναι δύσκολο και θέλω να χαιρετίσω την πρωτοβουλία αυτών των Εργοληπτικών Οργανώσεων κυρίως για την τοποθέτηση του θέματος σε αυτή την εποχή. Τη θεωρώ περισσότερο κατάλληλη από μία άλλη εποχή “παχιών αγελάδων” στην παραγωγή του συστήματος Δημοσίων Έργων και θα καταλάβετε γιατί το λέω αυτό.

Παρ’ όλα αυτά, σε συζητήσεις μεταξύ συναδέλφων κατά την προετοιμασία αυτής, άκουσα συναδέλφους να λένε: *«Είναι και λίγο ανέκδοτο, οι εργολήπτες να θέτουν το θέμα και να ζητάνε την κατάργηση της Ετεροδοσοληψίας»*. Εγώ δεν θα συμφωνήσω σε αυτό. Θεωρώ την πρόθεση ειλικρινή. Και όχι μόνο ειλικρινή, αλλά και απαραίτητη σε αυτό το χαμηλό σημείο (δεν ξέρω αν είμαστε ακόμα στον πάτο του βαρελιού) που βρισκόμαστε, για να προετοιμαστούμε, εάν και όταν έρθει αυτή η πολυπόθητη ανάπτυξη και ανάκαμψη, να προχωρήσουμε με καλύτερα βήματα και σε στερεότερο έδαφος.

Διότι, όπως είπαν και προηγούμενοι χαιρετίσαντες την εκδήλωση αυτή, το φαινόμενο είναι ενδημικό από ετών, αιώνων και χιλιετιών. Ειδικότερα, αν πάρουμε στα τελευταία χρόνια και την εμπειρία της ζωής μας, του καθενός από εμάς τις προσλαμβάνουσες καταστάσεις του, έχουμε διαπιστώσει ότι ανεξαρτήτως ισχύος του Νόμου και διαδικασιών που περιέχει, θετικές ή λιγότερο πετυχημένες, ή αμφισβητούμενες, το φαινόμενο εξακολουθεί να υπάρχει.

Και επίσης, επιβεβαιώνω αυτό που είπε ο κ.Κώστας Σαββίδης ότι και στους μελετητές ισχύει το ίδιο πράγμα, ιδίως τα τελευταία τριάντα (30) – σαράντα (40) χρόνια θα έλεγα, όταν πρώτον, αυξήθηκε ο όγκος των υπό ανάθεση μελετών και δεύτερον, όταν οργανώθηκαν κάπως περισσότερο οι τρόποι αναθέσεως μελετών, με τους αντίστοιχους Νόμους, (Ν. 716, Ν. 3316 κ.λπ.) αυτό θα πρέπει να μας δείξει κάτι, ότι πέραν των Νόμων υπάρχουν και βαθύτερες και εγγενείς καταστάσεις αφενός και περιπτώσεις αφετέρου.

Και όπως, αν κοιτάξουμε προς τα πίσω και θυμηθούμε το πώς εξελίχθηκε η όλη κατάσταση, ιδίως στον τομέα των μελετών στον οποίο αναφέρομαι, θα δείτε ότι αυτό παρακολουθεί λιγάκι και την εξέλιξη της δουλειάς και την ανάπτυξη της δουλειάς μας, διότι άλλος ήταν ο όγκος των μελετών στη δεκαετία του '60, του '70, του '80 και ούτω καθεξής. Το φαινόμενο όμως, θα έλεγα ότι εντάθηκε πολύ τις τελευταίες μία – δύο δεκαετίες, ιδίως μετά και τη μείωση του μελετητικού αντικειμένου – ορόσημο είναι βέβαια η εποχή μετά το 2004– και στις υποδομές και στα οικιστικά και επομένως εκεί ο διαγκωνισμός αντικατέστησε τον διαγωνισμό για τις διάφορες αναθέσεις. Αλλά δεν είναι θέμα ούτε Νόμων, ούτε οικονομικής καταστάσεως. Είναι θέμα νοοτροπίας για να ξεκινήσουμε από τη βάση.

Πράγματι, εγώ είμαι Πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Μελετητών, που εκπροσωπούμε τα φυσικά πρόσωπα που ασχολούνται με τις μελέτες Δημοσίων Έργων, δηλαδή αυτούς που έχουν το Πτυχίο, αλλά εν πάση περιπτώσει, αλλά το ίδιο ισχύει και για τον “αδελφό” Σύλλογο των Γραφείων Μελετών, στον οποίο επίσης εγώ είμαι Μέλος και οι οποίοι κατά τον ίδιο τρόπο θα μιλούσαν και πιστεύω ότι θα αντιμετώπιζαν το φαινόμενο. Ξεκινάμε ότι πρέπει λοιπόν να ξεριζώσουμε αυτές τις νοοτροπίες, γιατί όπως επανέλαβαν (δεν θέλω να μακρηγορήσω, υποσχέθηκα στον κ.Κώστα Σαββίδη ότι θα είμαι σύντομος, παρ’ όλο που αισθάνομαι την υποχρέωση να αναφερθώ σε δύο σημεία παρακάτω, που ανέφεραν οι δύο έγκριτοι ομιλητές, ο Γενικός Επιθεωρητής ο κ.Ρακιτζής και ο καθηγητής κ.Μπακούρης), το “ταγκό χρειάζεται δύο”, η ευθύνη λοιπόν ανήκει και στις δύο πλευρές, εγώ θα ήθελα όμως λιγάκι την πλευρά της Δημόσιας Διοίκησης και της πολιτικής ηγεσίας να τις ενοποιήσω, βάσει μίας πολύ παλιάς “καταστατικής” (εντός εισαγωγικών) αρχής.

Διότι εδώ πιστεύω –και έχει αναφερθεί αυτό σε πολλές περιπτώσεις, τόσο σε Ημερίδες και Γενικές Συνελεύσεις του Συνδέσμου των Ελληνικών Γραφείων Μελετών, όσο και σε άλλα Fora – πιστεύω ότι υπάρχει μία ανίερη συμμαχία μεταξύ της Δημόσιας Διοίκησης και της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας. Με τις διαδικασίες και το θεσμικό πλαίσιο που ψηφίζετε, με φροντίδα να είναι πολύπλοκο, γραφειοκρατικό, ούτως ώστε να ενισχύει και τις δύο πλευρές αυτές –γι αυτό και τις ενοποιώ εγώ σε μία– στην επίτευξη των στόχων τους: στην ενίσχυση των πελατειακών σχέσεων για τις πολιτικές ηγεσίες και στις περιπτώσεις της ανίερης εκτέλεσης των καθηκόντων των δημοσίων λειτουργών.

Τα σημεία στα οποία αναφέρθηκαν οι προηγούμενοι έγκριτοι ομιλητές για την ποιότητα των μελετών, ήθελα να πω το εξής, χωρίς να φανεί ότι υπερασπίζομαι το σπίτι μου για να μην πέσει να με πλακώσει. Κύριοι συνάδελφοι, κύριοι Πρόεδροι, οι μελέτες είναι ένα αντικείμενο το οποίο υπακούει στους Νόμους της στατιστικής κατανομής. Υπάρχουν καλοί μελετητές, υπάρχουν κακοί μελετητές, υπάρχουν καλές μελέτες, υπάρχει μία καμπύλη διανομής αυτών. Δεν οφείλονται όλα τα κακά της δοσοληψίας και των συνεπειών που αναφέρθηκαν, τόσο ο κ.Μπακούρης, όσο και ο κ.Ρακιτζής, στις κακές μελέτες.

Ξέρετε τι συμβαίνει; Το ίδιο που συμβαίνει με μία κακή μελέτη, συμβαίνει και με μία καλή μελέτη. Το φαινόμενο οφείλεται στο θεσμικό πλαίσιο που επιτρέπει την παρέμβαση στις μελέτες με τους γνωστούς τρόπους, (να μην επεκταθώ παραπάνω, δεν έχουμε και χρόνο) και από εκεί και πέρα ξεκινάει η αλυσίδα τροποποιήσεως των μελετών, παρεμβάσεων στην αρχική σύμβαση και στο αντικείμενο και ούτω καθεξής, με αποτέλεσμα να προϋπολογίζεται μία μελέτη στο 100, να προσφέρονται εκπτώσεις και να συμβολαιοποιείται ένας προϋπολογισμός της τάξεως (ας πούμε, να μιλήσω συντηρητικά) των 50 και στο τέλος το έργο να κοστίζει 200. Είναι σαφές αυτό, όλη η προϊστορία αυτό δείχνει.

Σε εκείνο που θα επιμείνω, είναι ότι οι Οργανώσεις μας έχουν προσπαθήσει και με αναφορές σε δημόσιες εκδηλώσεις, αλλά και με έγγραφες προτάσεις προς τα Υπουργεία, να φέρουν κάποιες προτάσεις, που, αν δεν κλείσουν τελείως το πρόβλημα, γιατί δεν είναι τόσο εύκολο να λυθεί, όπως ακούσατε, αλλά τουλάχιστον, να βελτιώσουμε.

Θέλω εδώ να πω κάτι, σε συνέχεια των όσων ακούστηκαν μέχρι τώρα, ότι αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζουμε και ένα εξαιρετικά καινούργιο και θα έλεγα άκομψο θεσμικό πλαίσιο, με την απεριόριστη έκπτωση.

Ουσιαστικά, οι αμοιβές των μελετών σήμερα υπόκεινται σε απεριόριστη έκπτωση, δηλαδή μπορεί κάποιος να προσφέρει ανεξαρτήτως αυτών που οι Νόμοι ορίζουν ως προεκτιμώμενη αμοιβή, μπορεί να προσφέρει το 2%, το 3%, το 10%, το 20%. Εμείς δεν πιστεύουμε ότι αυτό μπορεί να βοηθήσει οπουδήποτε. Ιδίως, χρησιμοποιώντας, αν θέλετε και την εμπειρία του κ.Ρακιτζή, ο οποίος έχει δει πάρα πολλές μελέτες, μπορούμε να συνάγουμε ότι αυτό είναι ένα μέτρο που δεν βοηθάει.

Και θα αναφερθώ τώρα τελικά στις προτάσεις που έχουμε κάνει, στην περίοδο των “παχιών αγελάδων”, για να μπορέσουμε να συστρατεύσουμε τη Δημόσια Διοίκηση και το ανεξάρτητο παραγωγικό μελετητικό δυναμικό, είχαμε προτείνει στις αρχές του 2000, σε ένα Συνέδριο του ΣΕΓΜΑ, αν θυμάμαι καλά, ένα είδος sabbatical, δηλαδή μία μετακίνηση των υπαλλήλων του Δημοσίου Τομέα προς τον Ιδιωτικό, με ένα συμβολικό ποσοστό αμοιβής από το Δημόσιο, η υπόλοιπη αμοιβή τους θα δινόταν από τον Ιδιωτικό Τομέα, με προφανή αποτελέσματα: εμπειρία, συμμετοχή στα προβλήματα του Ιδιωτικού Τομέα, βελτίωση των γνώσεών τους και επιστροφή, για να βοηθήσουν μετά.

Ακόμα – ακόμα και στην περίπτωση των “ισχνών αγελάδων” πρόσφατα, επιμείναμε τόσο κατά τη ψήφιση του Ν. 3316, όσο και κυρίως μετά, στην απλούστευση των διαδικασιών. Δεν υπάρχει λόγος να υπάρχουν πολυμελή Όργανα για να αποφασίσουν την ανάθεση μίας μελέτης. Υπάρχει μηχανισμός, ο διοικητικός μηχανισμός. Και με την ευθύνη του αρμοδίου Διευθυντού, θα μπορεί, χρησιμοποιώντας τα κριτήρια που προβλέπουν οι Νόμοι, απλουστευμένα, να έχει την ευθύνη να αποφασίσει ότι εκεί πρέπει να δοθεί η μελέτη. Και όλη αυτή η ευθύνη αντιπροσωπεύει ουσία πια. Θα υπόκειται στην κριτική και του Τεχνικού

Επιμελητηρίου και της κοινής γνώμης, αλλά και των πειθαρχικών διαδικασιών του Υπουργείου.

Δεν ξέρω αν σας κούρασα, αλλά θεωρώ τη σημερινή πρωτοβουλία, ανεξαρτήτως του πόσο πιστεύουμε ότι θα είναι αποτελεσματική, ίσως είναι πρόωρη, ίσως είναι ρομαντική, αλλά θέλω να πιστεύω ότι ακριβώς επειδή γίνεται αυτή την εποχή και επειδή έχουμε μπροστά μας ακόμα πάρα πολύ κρίσιμους καιρούς, θα μας βοηθήσει να τα αντιμετωπίσουμε και οι μελετητές, αλλά κυρίως και οι εργολήπτες, γιατί όπως καταλαβαίνετε, το αντικείμενο, ο κύκλος εργασιών και το κομμάτι που αναφέρεται ανάμεσα στα δύο, έχουν πολύ μεγάλη απόσταση και επομένως, είναι πολύ πιο δύσκολο το θέμα για εσάς, κύριοι συνάδελφοι. Εύχομαι από τη σημερινή ημέρα να ξεκινήσει μία σωστότερη αντιμετώπιση. Ευχαριστώ πολύ.